

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

MUSTAFA KEMAL'İN DOĞDUĞU DÖNEMDE OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU

- ✚ Avrupalılar Rönesans ve Reform hareketleri sonrasında her alanda ilerlemişlerdir.
- ✚ Akıl ve Aydınlanma Çağı'nda bilim ve teknoloji gelişmiştir. Osmanlı Devleti bu olayları takip etmemiş, geride kalmıştır.
- ✚ 1789'da yaşanan Fransız İhtilali sonrasında Avrupa'da demokratik yönetimler yaygınlaşmaya başlamıştır. Milliyetçilik akımı da imparatorlukların yıkılmasına ve azınlıkların bağımsızlıklarını ilan etmesine neden olmuştur. Osmanlı Devleti çok uluslu özellik taşıdığı için milliyetçiliğin etkisiyle parçalanma sürecine girmiştir. Yunanlar, Sırlar, Karadağlılar, Bulgarlar, Arnavutlar ayaklanarak bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.
- ✚ Sanayi İnkılabı sonrasında Avrupa ekonomik yönden ilerlemiştir. Bu olaydan sonra sömürgecilik rekabeti artmıştır. Osmanlı devleti geride kaldığı için Avrupa'nın açık pazarı olmuştur. Kapitülasyonlar ve dış borçlanma Osmanlı Devleti'nin ekonomik yönden Avrupa'ya bağımlı hale gelmesine yol açmıştır.
- ✚ Osmanlı Devleti, bu olayların etkisiyle hızla dağılmaya başlamış, kendisini kurtarabilmek için bazı ıslahatlar yapmıştır.
- ✚ 19. yüzyılda modern okullar kurmuş, yeni ordular oluşturmuştur. Topluma haklar vermiştir.
- ✚ 1839'daki Tanzimat Fermanı'yla ilk defa Müslüman Hristiyan eşitliği kabul edilmiş, padişahın yetkileri yasalarla kısıtlanmıştır.
- ✚ 1856'daki Islahat Fermanı'yla azınlık hakları daha da genişletilmiştir.
- ✚ 1876'da Kanuni Esasi ilan edilmiş ve I. Meşrutiyet Dönemi başlamıştır. Bu dönemde Osmanlı halkı ilk defa padişahın yanında yönetime katılmaya başlamıştır ve Mebusan Meclisi açılmıştır. Ancak hükümdar yetkileri fazla kısıtlanmadığı için I. Meşrutiyet Dönemi uzun sürmemiştir.
- ✚ 1878'de I. Meşrutiyet Dönemi sona ermiştir. 1908'e kadar topluma baskı uygulanmıştır. Bu dönem de Osmanlı Devleti'nde İstibdat Dönemi denilmiştir.
- ✚ 1907'de İttihat ve Terakki Cemiyeti kurulmuştur. Bu cemiyetin çalışmaları sonucunda 1908'de II. Meşrutiyet Dönemi başlamıştır.
- ✚ II. Meşrutiyet Dönemi'nde hükümdar yetkileri daha çok kısıtlanmıştır. Bu dönemde Osmanlılarda ilk defa çok partili siyasi hayat yaşanmıştır. Ancak ordu politika yapmaya başlamıştır.

✚ Bu dönemde meşrutiyeti yıkmak isteyenler 31 Mart İsyanı'nı çıkarmışlardır. Bu ayaklanma Selanik'ten gelen, Mustafa Kemal'in de görev yaptığı Hareket Ordusu tarafından bastırılmıştır. Bu ayaklanma sonunda II. Abdülhamit tahttan indirilmiştir.

OSMANLI'YI KURTARMAK AMACIYLA GELİŞTİRİLEN FİKİR AKIMLARI

Osmanlıcılık: Ülkede yaşayan herkesin din farkı gözetilmeden eşit tutulması halinde devletin dağılmaktan kurtulacağını savunan düşünce akımıdır.

İslamcılık: Bütün Müslümanların halife egemenliği altında toplanmasını amaçlayan düşünce akımıdır.

Batıcılık: Osmanlı'nın kurtuluşunun tek yolunun batıya ayak uydurmak olduğunu belirten düşünce akımıdır.

Türkçülük (Turancılık): Bütün Türkleri tek bir devlet ve bayrak altında toplamak isteyen düşünce akımıdır.

NOT: Yukarıdaki düşünce akımlarının hiçbiri Osmanlı devletini içinde bulunduğu kötü durumdan kurtaramamıştır. Bu düşüncelerden Batıcılık ve Türkçülük Mustafa Kemal'i de etkilemiştir.

MUSTAFA KEMAL'İN OKUDUĞU OKULLAR:

Mahalle Mektebi: Medrese usulü, dini eğitim veren bir okuldur. Annesinin isteğiyle okula kaydolmuştur.

Şemsi Efendi İlkokulu: Modern usulde eğitim vermektedir.

Selanik Mülkiye Rüştüyesi:

Selanik Askeri Rüştüyesi: Matematik öğretmeni tarafından "**Kemal**" adını aldığı okuldur.

Manastır Askeri İdadisi: Türk-Yunan Savaşı'na katılmak için okuldan kaçmıştır. Türk ve yabancı aydınların etkisinde kaldı. Arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata ilgi duydu.

İstanbul Harp Okulu: "**Teğmen**" rütbesi aldığı okuldur.

İstanbul Harp Akademisi: 1905 yılında "**kurmay yüzbaşı**" olarak mezun oldu.

NOT: Atatürk döneminde dini ağırlıklı medreseler, batılı okullar, azınlık okullar ve yabancı devletler tarafından farklı okul ve programların olması Osmanlı'da eğitim ve öğretimde Birlik olmadığını gösterir. Bu durum farklı okullarda mezun olan kişiler arasında kültür çatışması oluyordu.

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERİ GÖREVLERİ:

Yıl	Görevi	Önemli Özellikleri
1905	Şam 5. Ordu (2 yıl)	--- İlk askeri görevidir. --- "Vatan ve Hürriyet Cemiyeti" ni kurdu.
13 Nisan 1909 (31 Mart 1325)	31 Mart Olayı (ayaklanması)	--- Kurmay Başkanı olarak görev yaptı. --- M. Kemal ilk defa tarih sahnesine çıktı.
1911	Trablusgarp Savaşı	--- Yerel halkı örgütlemesi " teşkilatçılık " özelliğini gösterir. --- Mustafa Kemal'in ilk askeri başarısıdır. --- " Binbaşı " rütbesini almıştır.
1912	Balkan Savaşları	--- Çanakkale boğazını koruma görevi sebebiyle bölgeyi tanınması Çanakkale Savaşı'ndaki başarısını sağladı.
1913	Sofya Askeri Ataşeliği	--- Bulgar meclislerine katılıp Türklerin sorunlarıyla ilgilendi. --- " Yarbay " rütbesini almıştır.
1915	Çanakkale Savaşları	--- 19. Tümen komutanı olarak görev yapmıştır. --- Arıburnu, Conkbayırı ve Anafartalar'da savaştı. --- " Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. " emrini vermiştir. --- " Albay " rütbesini almıştır.
1916	Kafkas Cephesi	--- 16. Kolordu Komutanı olarak görev yapmıştır. --- Muş, Bitlis, Erzurum ve Erzincan'ı Ruslardan geri aldı.
1917	Suriye Cephesi	--- 7. Kolordu komutanı ve Yıldırım Orduları Grup Komutanı olarak görev yapmıştır.
1919	Kurtuluş Savaşı	--- Çanakkale, Kafkas ve Suriye cephelerinde savaştı.

MUSTAFA KEMAL'İ ETKİLEYEN ŞEHİRLER ve ÖZELLİKLERİ

Şehir Adı	Bugün Hangi Ülkede ?	Önemli Özellikleri
SELANİK	Yunanistan	<ul style="list-style-type: none">--- Osmanlı'nın batıya açılan kapısıdır.--- Çocukluk ve gençlik yılları burada geçmiştir.--- Liman ve demiryolu ile Avrupa'nın farklı yerlerine bağlanması sebebiyle ticaret gelişmiştir.--- Avrupa'daki gazete ve dergiler kolayca temin edilmiştir.--- Azınlıklar Osmanlı Devleti'ni parçalama etkinliklerine giriştikleri için milliyetçilik gelişmiştir.--- Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin şubesini açmıştır.--- Farklı milletlerin yaşaması sebebiyle kültürel zenginlik çok fazladır.
MANASTIR	Makedonya	<ul style="list-style-type: none">--- Konsolosluklar ve ticaret şehridir.--- Vatan şairi Namık Kemal ve Türkçülüğü ön plana çıkaran Mehmet Emin Yurdakul ve Ziya Gökalp'ten etkilenmiştir.--- Tarih öğretmeni Kolağası Tevfik Bey sayesinde tarih bilinci gelişmiştir.--- Avrupalı düşünürlerin hürriyet, özgürlük, eşitlik gibi düşüncelerinden etkilenmiştir.--- Arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyat ve hitabet sanatı ile ilgilenmiştir.
İSTANBUL	Türkiye	<ul style="list-style-type: none">--- Ülke sorunları ile ilgili gazeteler çıkarmış, toplantılar yapmıştır.--- Fransızca yayınları okuyarak Avrupa'daki gelişmeleri öğrenmiştir.
SOFYA	Bulgaristan	<ul style="list-style-type: none">--- Askeri ateşe olarak görev yapmıştır.--- Türklerle yakından ilgilenmiş, meclislere katılarak sorunlarını çözmüş, çözemediğini Osmanlı'ya rapor etmiştir.--- Avrupa devletlerinin temsilcileriyle görüşme imkânı bulmuştur.--- Kostümlü yeniçeri kıyafetiyle baloya katılmıştır.

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATININ OLUŞUMUNDA ETKİLİ OLAN DURUMLAR

- ✚ Yaşadığı şehirlerin etkisi ve okuldaki öğretmenleri
- ✚ Okuduğu kitaplardan kazandığı Türk tarihi ve kültürü sevgisi
- ✚ Akılcı ve bilimsel düşünme becerisi
- ✚ Fransız İhtilali'nin sonunda ortaya çıkan düşünceler
- ✚ Sanayi İnkılabı

Atatürk'ün Kişilik Özellikleri

- ✚ Vatanseverlik
- ✚ İdealistlik
- ✚ İleri Görüşlülük
- ✚ Çok Yönlülük
- ✚ Mantıklılık
- ✚ Gurura ve Ümitsizliğe Yer Vermemesi
- ✚ Hakikati Arama Gücü
- ✚ Yaratıcı Zihniyeti Devrimcilik
- ✚ Barışçı Olması
- ✚ Akıl ve Bilime Önem Vermesi Sabırlı ve Kararlıdır
- ✚ Açık sözlüdür
- ✚ Sanatseverdir
- ✚ Disiplinlidir

Mustafa Kemal Atatürk'ün Eserleri

Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere bıraktığı en büyük eser Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bunun yanında yazılı eserleri de vardır. Bunlar:

- ✚ Nutuk (1919-1927 yılları arasındaki olayları anlattığı eseridir)
- ✚ Vatandaş İçin Medeni Bilgiler
- ✚ Geometri kitabı